

היסטוריה של מחיקה להט"בית

מטרות:

1. הבנה כי ההיסטוריה מורכבת מנרטבים, כאלה שסופרו וכאלה שאינם סופרו.
2. נבחר לייצר קריאה גאה בהיסטוריה, נמציא יחד את ההיסטוריה שהייתה ולא סופרה.
3. החניכות.ים יבחרו לחקור ולגלות על מאבקים של הקהילה הגאה שקרו בהיסטוריה ולהביא את הסיפורים לשאר הקבוצה.

עזרים:

טוש ללוח/טוש ופלקט
ברקו/מחשב ורמקולים
קישור לנאום זכייה

נספחים:

בוחר פתע
כתבה – ההומו שניצח את היטלר
הגדרה לנרטיב

מהלך:

1. **"בוחר פתע"** – מסדרים את החדר כמו כיתה: כיסאות בשורות מול המדריך.ה, המדריך.ה מחופש.ת למורה.
נחלק לחניכים/ות **"בוחר פתע"** בשיעור היסטוריה **(נספח א')**, תוך כדי נכניס את החניכות.ים לאווירה- משמעת, שקט בכיתה, ציונים וכו'.

2. **שמש אסוציאציות** – "מה אנחנו לומדים.ות בשיעורי היסטוריה"

דיון:

- לפי מה בוחרים מה להכניס לספרי היסטוריה ומה לא? איך משרד החינוך מחליט מה חשוב ללמד?
- במי עוסקת היסטוריה שאנחנו לומדים.ות? במי לא? למה?
- האם זה בעייתי ללמד היסטוריה כפי שהיא למדה כיום? האם התוכן הזה רלבנטי לכל התלמידים.ות?
- האם בכלל ישנה דרך כלשהי ללמד היסטוריה כך שהיא תיפגוש את כולם.ן?

3. **"ההומו שניצח את היטלר"** **(נספח ב')** –
נקרא את החצי הראשון של הכתבה (עד "זכה לחנינה מהמלכה אליזבט")

דיון:

- האם הכרתן את הסיפור של אלן טיורינג? האם עליו מלמדים בביה"ס ובחברה שלנו?
- אנחנו לומדים על דמויות משמעותיות במלחה"ע השנייה (יאנוש קורצ'אק, אנה פרנק), איך יכול להיות שאנחנו לא לומדים.ות על האיש שפיצח את האניגמה?

נמשיך לקרוא את החצי השני של הכתבה.

4. לאחר סיום הקריאה נחשוף את ההגדרה לנרטיב (נספח ג').

סיפור = תיאור רצף אירועים כפי שקרו ללא פרשנות ובצורה "אובייקטיבית".
נרטיב = סיפור שעבר שינוי מתוך נקודת מבט תרבותית- חברתית, המושפעת ממערכת האמונות והערכים הרווחים.

דין:

- האם ההיסטוריה היא סיפור או נרטיב?
(למדריך/ה: המונח מתאר את האופן שבו אנו מביטים. וות על ההיסטוריה ונותנים. וות לה פרשנות אישית).
  - תנו דוגמאות לעוד סיפורים היסטוריים שהם בגדר נרטיב עבורכם. האם בעצם כל אירוע היסטורי טומן בחובו נרטיב מרכזי שדרכו מביטים על המאורע?
  - האם נשכחנו או נמחקנו מההיסטוריה? זה לא קצת קיצוני לומר שמחקו אותנו?
  - באיזה אופן ההגדרה הזאת עוזרת לנו להבין את המחיקה הלהט"בית בהיסטוריה?
  - האם זה משנה משהו שאלן טיורינג היה הומוסקסואל?
  - האם זה חשוב שנשמר את ההיסטוריה הלהט"בית? מה האחריות שלנו ביחס לזה?
- למדריכה:** בחלק זה כדאי לשקף לחניכים/ות שבאופן רווח אנחנו יודעים/ות סיפורים מועטים על הקהילה שלנו, ורובם הם סיפורים שמצליחים לספר רק מאבק פוליטי שלנו להכרה ולהישרדות ולא את סיפורי חיינו, התרומה שלנו לחברה האנושית, המשמעות האינדיבידואלית והייחודית שלנו.

5. נצפה בסרטון של נאום הזכייה באוסקר של **גרהאם מור**, במאי הסרט **משחקי החיקוי** המגולל את סיפור חייו של אלן טיורינג.
 (אפשר לדלג ל-01:37)

[Graham Moore winning Best Adapted Screenplay for "The Imitation Game"](#)

נקריא לחניכים. ות תרגום של הנאום של גרהאם מור:

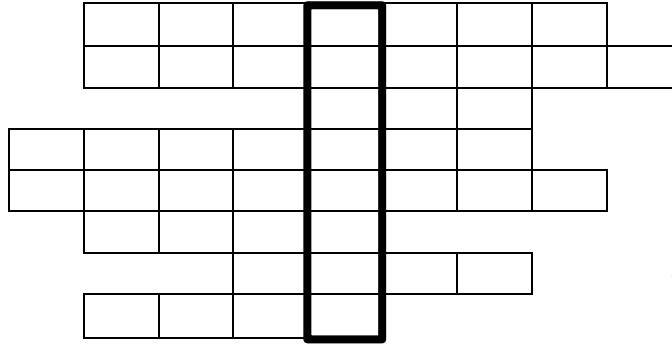
"תודה רבה לאקדמיה ולאופרה על הפרס, אני צריך לומר תודה לכל משפחת משחקי החיקוי – מורטין, נורה, אידו, טדי, קירה, בנדיקט, בילי, אלכסנדרה, ולכל הקאסט, אני אוהב אתכם כל כך תודה על הסרט הזה!"

אז הנה העניין, אלן טיורינג מעולם לא זכה להזדמנות לעמוד על במה כזו ולהסתכל על כל הפרצופים היפים האלה ואני כן, וזה הדבר הכי לא הוגן ששמעתי בחיים. אז בזמן הזה כאן אני רוצה לומר: כשאני הייתי בן 16 ניסיתי להתאבד, בגלל שהרגשתי מוזר, הרגשתי שונה והרגשתי שאין לי מקום ועכשיו אני עומד פה ואני רוצה להקדיש את הרגע הזה לנערה הזו שמרגישה שהיא מוזרה, או שונה או שאין לה מקום בעולם – אני רוצה לומר לך שיש לך מקום – תישארי שונה וכשזה יהיה הזמן שלך לעמוד על במה כזו תעבירי את אותו המסר לבאים אחריו. תודה רבה!"

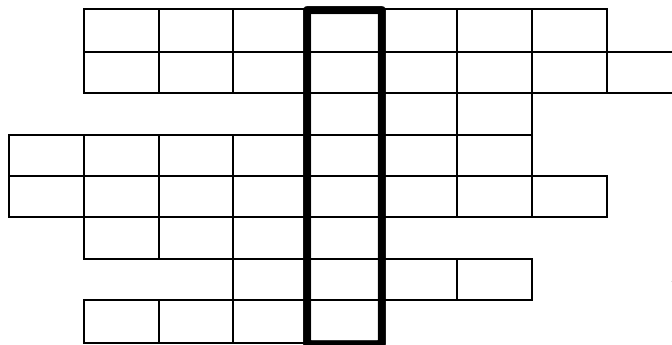
6. **אמור י:** בפעולה/ות הבאה נרצה שתקחו חלק ונלמד יחד על ההיסטוריה שלנו, ביחידים או קבוצות קטנות תבחרו מאורע היסטורי (יכול להיות דמות מסוימת, מחאה שהייתה, סיפור טרגדיה או גבורה, מתחום הפוליטיקה, הקולנוע, ספרות וכו...) שקשור לקהילה הגאה ותבנו עליו פעילות (הרצאה, שיחה, סרטון, משחק וכו...) של 10 דקות.

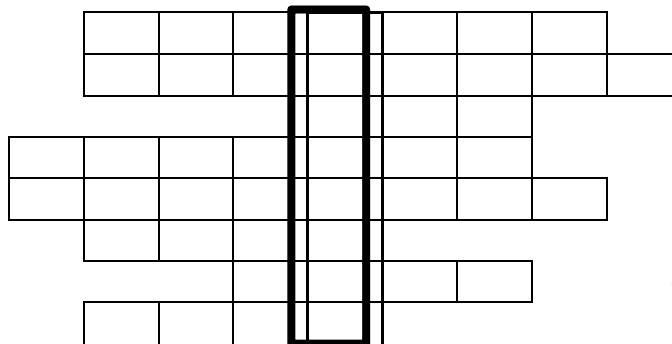
סיכום: יש משפט מפורסם שאומר שההיסטוריה נכתבת בידי המנצחים והכוונה היא שהנרטיב שאנו מכירים הוא הנרטיב שכתבו לנו ללמוד סביב אותו האירוע. כקהילה שלא הייתה קיימת עד לפני 100 שנה כמעט בכלל בשיח ובתרבות, אנו לא זוכים לאזכורים וייצוגים בהיסטוריה, ההיסטוריה לא מספרת על המלך הגדול ששכב עם גברים מהצד, או על הלוחמת שאהבה נשים שניצחה בקרב והיא גם לא מרבה לספר על האיש שפיצח את האניגמה ועזר להביא לסיום מלחמת העולם השנייה. אם ברצוננו להיכנס להיסטוריה עלינו לחקור ולמצוא את הסיפורים והנרטיבים שלנו ולהנציח אותם.

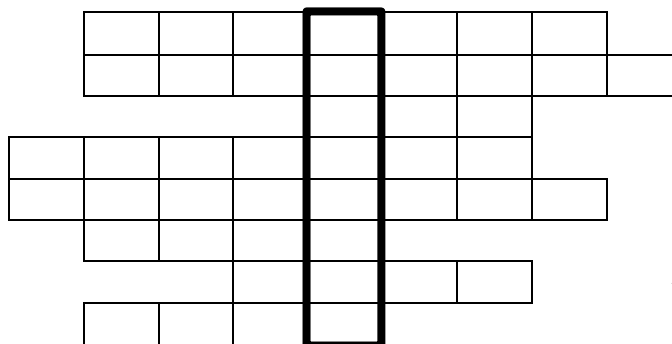
מחייה השפה העברית
 כותב "התקווה"
 הנשיא הקודם
 נדבן יהודי נודע
 ראש הממשלה הראשון
 ראש ממשלה שנרצח
 ראשת הממשלה הראשונה
 חוזה המדינה

מחייה השפה העברית
 כותב "התקווה"
 הנשיא הקודם
 נדבן יהודי נודע
 ראש הממשלה הראשון
 ראש ממשלה שנרצח
 ראשת הממשלה הראשונה
 חוזה המדינה

מחייה השפה העברית
 כותב "התקווה"
 הנשיא הקודם
 נדבן יהודי נודע
 ראש הממשלה הראשון
 ראש ממשלה שנרצח
 ראשת הממשלה הראשונה
 חוזה המדינה

מחייה השפה העברית
 כותב "התקווה"
 הנשיא הקודם
 נדבן יהודי נודע
 ראש הממשלה הראשון
 ראש ממשלה שנרצח
 ראשת הממשלה הראשונה
 חוזה המדינה

נספח ב'

ההומו שניצח את היטלר: סיפורו של אלן טיורינג

עליו אמר ווינסטון צ'רצ'יל כי הוא האדם שהביא לתרומה האישית הגדולה ביותר לניצחון על הנאצים וחסך את חייהם של מיליונים, אבל זה לא עזר לו. אלן טיורינג שילם מחיר אישי כבד על נטייתו המינית, עבר סירוס כימי עד שלבסוף התאבד

ג'ורג' אבני | mako גאוון | פורסם 11:47 16/04/15

בתחילת השבוע רכש קונה אנונימי בניו יורק, בסכום של למעלה ממיליון דולר, מחברת שהייתה אחת הסיבות לניצחון בנות הברית על גרמניה.

המחברת, שהייתה שייכת לאלן טיורינג, מתמטיקאי ומדען הומו, הכילה רישומים וחישובים מדעיים שביצע בשנות הארבעים במסגרת הניסיון לפצח את קוד ההצפנות של

הגרמנים במכונת הקידוד שנחשבה עד לאותה עת "בלתי ניתנת לפיצוח" ונקראה ה"אניגמה". המחברת היא אחת ממספר קטן במיוחד של כתבי יד שהשאיר אחריו מי שנחשב לאבי תורת המחשב, והופקדו בידי המתמטיקאי רובין גנדי אחרי מותו. מר גנדי הפקיד את הניירות של טיורינג בארכיון של קינגס קולג' בקיימברידג' בשנת 1977, אך השאיר אצלו את המחברת בעלת 56 עמודים בגלל הודעה אישית עמוקה שנכתבה בדפי האמצע הריקים של המחברת, והיא נשארה חבויה בין חפציו האישיים עד לאחר מותו של מר גנדי.

"אלן טיורינג היה חסכן במילים ולכן לכל דבר פרי עטו יש ערך מיוחד", אמר החוקר אנדרו הודג'ס, "מחברת זו מטילה אור נוסף על האופן בו נותר טיורינג מחויב לחשיבה חופשית ועבודה במתמטיקה טהורה, גם כשהיה לכוד באירועים גדולים בעולם".

המדען ההומו שניצח את הנאצים

אלן טיורינג נולד בלונדון ביוני 1912. בגיל 6 זיהה אצלו מנהל בית הספר את כשרונו למתמטיקה ובגיל 13 נשלח טיורינג לבית ספר פרטי. טיורינג למד מתמטיקה בקינגס קולג' באוניברסיטת קיימברידג', שם פיתח את רעיון 'מכונת טיורינג', בניסיון לענות על שאלות העוסקות ביסודות המתמטיקה.

בשנים 1936–1938 למד באוניברסיטת פרינסטון שבארצות הברית, ובשנת 1938 השלים את הדוקטורט שלו וחזר למולדתו בריטניה, שם עבד במשרה חלקית בבית הספר לקידוד והצפנה.

עם תחילת המלחמה הוקמה בבריטניה יחידה גדולה לפיצוח צפנים. טיורינג התייצב בבלצ'לי פארק (Bletchley Park), מקום מושבה של יחידה זו, והצטרף למחלקת פענוח הצפנים של משרד החוץ הבריטי, יום אחרי שבריטניה הכריזה מלחמה על גרמניה הנאצית. טיורינג צורף אל הצוות

שעסק באחת המשימות הסודיות והחשובות ביותר במאמץ המלחמתי נגד גרמניה הנאצית: פענוח הצופן הצבאי הגרמני.

ה"אניגמה" היה שם הקוד של מכונת ההצפנה בה השתמשו הגרמנים על מנת להעביר הודעות בין כלל היחידות השונות – באוויר, בים וביבשה. המכונה, שהייתה בנויה על דיסקיות הצפנה, קודדה את הידיעות והפכה אותן לרצף של סימנים אקראיים, אותם ניתן לתרגם חזרה לטקסט המקורי רק באמצעות מכונת "אניגמה" נוספת.

על מנת לפענח את הצופן פעלו טיורינג ואנשי צוותו על בניית המחשב המודרני הראשון, שיוכל לפענח באמצעות חישובים מתמטיים את ההודעות המוצפנות.

בנוסף עסק צוותו של טיורינג בפיצוח צפנים נוספים של גרמניה ויפן. בין השאר הצליחו הבריטים לפצח את ה"אניגמה" של הצי, שהייתה מורכבת יותר מזו של חיל הרגלים. ב-17 בינואר 1940 הצליחו הבריטים לפענח לראשונה תשדורת של "אניגמה", ובאפריל 1940 הגיעו ליכולת לקרוא שדרים תוך 24 שעות ממועד שידורם. מכונת הפיענוח שפיתח טיורינג, שכונתה "בומב", מיכנה והאיצה את תהליך הפענוח של הודעות האניגמה המוצפנות.

פיצוח צופן האניגמה של הצי הנאצי העניק לצי הבריטי יתרון משמעותי הלחימה מול הגרמנים, וסייע רבות לעמידה של בריטניה בתקופה הקשה של מתקפת הצוללות הגרמניות על שיירות הסיוע מאמריקה, ובעיקר התברר כאחד הגורמים לניצחון בעלות הברית במלחמה, זאת מאחר ולגרמנים לא נודע כי קוד האניגמה פוצח במשך שנים.

זכה לחנינה מהמלכה אליזבת

על אף העובדה שהומוסקסואליות הייתה עבירה פלילית בבריטניה של אותה עת, טיורינג מעולם לא הסתיר את עובדת היותו הומוסקסואל. בשנת 1952, לאחר שהתגלה כי טיורינג נמצא במערכת יחסים עם בחור צעיר, הוא נאסר והורשע בהומוסקסואליות, ובית המשפט אפשר לו לבחור בין עונש מאסר לבין סירוס כימי – "טיפול הורמונלי לדיכוי ההומוסקסואליות". טיורינג בחר לעבור את הטיפול ההורמונלי ובמשך הזמן שלאחר מכן אולץ לקבל אסטרוגן לדיכוי החשק המיני.

כעבור שנתיים, שבועיים לפני יום הולדתו ה-42, ב-7 ביוני 1954, ככל הנראה בעקבות השינויים הפיזיים שנגרמו לגופו בשל הטיפול, החליט טיורינג לשים קץ לחייו. על פי ממצאי המשטרה, טיורינג הזריק ציאניד לתפוח ונגס בתפוח המורעל, בדומה לסיפור שלגיה ושבעת הגמדים שהיה אהוב עליו. התפוח הנגוס נמצא לצד גופתו של טיורינג, ולפי אחת השמועות הוא היווה את ההשראה ללוגו של חברת אפל, כמחווה לטיורינג שנחשב לאבי תורת המחשב.

בשנת 2009 נפתח בבריטניה קמפיין שדרש מראש הממשלה דאז, גורדון בראון, להביע התנצלות רשמית על מה שנעשה לאלן טיורינג. בעקבות הקמפיין התנצל בראון התנצלות רשמית ופומבית "בשם ממשלת בריטניה, וכל מי שבזכות עבודתו של אלן חי בחופש", אמר על היחס המחריד שנהגו השלטונות הבריטים כלפי טיורינג. בהצהרה הכיר בראון בטיורינג כקורבן המפורסם ביותר של ההומופוביה בבריטניה וכתב, "אין זו הגזמה לומר שבלעדי תרומתו יוצאת הדופן, ההיסטוריה של מלחמת העולם השנייה הייתה יכולה להיות מאוד שונה. הוא אחד מהיחידים שניתן להצביע על תרומתם האישית לשינוי תוצאות המלחמה. התודה העצומה שאנו חייבים לו הופכת את היחס הבלתי אנושי שלו זכה לנורא אף יותר".

בשנת 2012 זכה המדען הבריטי לכבוד מיוחד כאשר רשות הדואר המלכותית של הממלכה המאוחדת הוציאה בול לזכרו במסגרת סדרת הבולים "עשרה בריטים דגולים".

בשנת 2013 הובילו פעילי זכויות להט"ב, בתמיכה של פעילי זכויות אדם ומדענים, בהם פרופ' סטיבן הוקינג, קמפיין לטיהור שמו של טיורינג, שכאמור הורשע כעבריין מין רק בשל היותו הומו. בעקבות הקמפיין חתמה המלכה אליזבת השנייה על כתב חנינה שלאחר המוות, ובכך נמחק לחלוטין הרישום הפלילי של המדען. החנינה שניתנה לטיורינג היא צעד יוצא דופן בממלכה המאוחדת, זאת כיוון שנהוג לחון בדיעבד אדם שמת רק כאשר מתברר שהוא באמת היה זכאי מהעבירה בה הורשע.

כריס גריילינג, שכיהן כשר המשפטים בזמן הענקת החנינה, הסביר כי הצעד יוצא הדופן של חנינה לאדם שעבר על החוק שהיה נהוג בזמנו נובע מ"דרישת הצדק הטבעי". "אלן טיורינג ראוי להיזכר בזכות תרומתו המדהימה לניצחון על הנאצים ולא כאזרח מורשע בעבירה פלילית. הרשעתו בגין הומוסקסואליות הייתה נחשבת כיום למעשה של עוול ואפליה. על כן דרישת הצדק הטבעי היא לטהר את שמו. החנינה היא הוקרה ראויה לאדם דגול ויוצא דופן".

פסלו של טיורינג יושב על ספסל ואוחז בתפוח מורעל, מוצב עד היום בגני סאקוויל שבגיי וילגי במנצ'סטר, הקרובים לפארק תעשיות המדע של מנצ'סטר, כסמל לשילוב בין הזיקה של טיורינג למדע ולהיותו קורבן הומופוביה.

נרטיב:

סיפור = תיאור רצף אירועים כפי שקרו ללא פרשנות ובצורה "אובייקטיבית".

**נרטיב = סיפור שעבר שינוי מתוד נקודת מבט
תרבותית- חברתית, המושפעת ממערכת
האמונות והערכים הרלוונטים.**